

T.C.
MALTEPE ÜNİVERSİTESİ
KURUMSAL AKADEMİK ARŞİV VE AÇIK ERIŞİM YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM
Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1- (1) Bu yönergenin amacı, Maltepe Üniversitesi personeli ve öğrencileri tarafından üretilen bilimsel çalışmaların uluslararası standartlara uygun ve lisanslı olarak Açık Erişim Sistemi'ne depolanmasını sağlamak, bu çalışmaların erişilebilirliğini, görünürlüğünü, kullanımını ve etkisini artırmak; araştırmalardan üretilen yayınları daha etkin yönetebilmek, kamu kaynaklarıyla desteklenen araştırmalardan üretilen yayınlara serbestçe erişimi desteklemektir.

(2) Bu yönerge ile Üniversitenin bilimsel ve özgün bilgi birikiminin geniş kitlelerce paylaşılması hedeflenmektedir. Ayrıca, Üniversitenin personeli ve öğrencileri tarafından üretilen bilimsel çalışmaların Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığı bünyesinde oluşturulan kurumsal arşiv elektronik ortamda aktarılmasına ve lisanslı olarak açık erişime sunulmasına ilişkin usûl ve esaslarını düzenlemektedir.

Kapsam

MADDE 2- (1) Kurumsal Akademik Arşiv ve Açık Erişim Sistemi, Üniversite personelinin ve öğrencilerinin gerçekleştirdikleri tüm makaleler, konferans bildirimleri, tezler, araştırma raporları, çalışma belgeleri, kitaplar, kitap bölümleri, projeler, açık ders materyalleri, etkinliklerin her formattaki çıktıları, Kütüphanedeki kişisel koleksiyonlar, kurumsal resim ve foto raflar ile diğer tür yayınlar ve araştırma çıktılarının toplanıp, uluslararası standartlara göre düzenlenip, uzun dönemli olarak korunup, kullanım istatistiklerinin alınabileceği, herkesin serbestçe erişebileceği, açık erişim standartlarını destekleyen bir "Kurumsal Akademik Arşiv ve Açık Erişim Sistemi" (*Maltepe openaccess*) kurulmasını kapsamaktadır.

Dayanak

MADDE 3- (1) Bu yönerge, 2547 sayılı Yükseköğretim Kanunu'nun 4 (c), 12 (c) ve 42 (d) maddeleri ile Yükseköğretim Kurulu Başkanlığı'nın 02.04.2014 tarih ve 19957 sayılı yazılarına dayanılarak hazırlanmıştır.

Tanımlar

MADDE 4- (1) Bu Yönergede geçen;

-)] **Açık Erişim:** Bilimsel içerikli çalışmalara internet ortamında serbestçe erişimi,
-)] **Açık Erişim Danışma Kurulu:** Üniversitenin açık erişim politikası konusunda çalışma yaparak üniversiteye görüş bildirecek danışma kurulunu,
-)] **Ambargo:** Yayının Üniversite tarafından kabul edilen nedenlerle belli sürelerle tam metninin erişime açılmaktan muaf tutulmasını,
-)] **Bölüm/program/anabilim dalı Başkanlığı:** Maltepe Üniversitesi fakülte ve yüksekokullarındaki bölüm, program, anabilim dalı başkanlarını,
-)] **Enstitüler:** Maltepe Üniversitesi enstitülerini,

-) **Fakülteler:** Maltepe Üniversitesi fakültelerini,
-) **İdari Birimler:** Maltepe Üniversitesi Daire Başkanlıklarını ve Genel Sekreterli e bağlı birimleri,
-) **Kütüphane:** Maltepe Üniversitesi Kütüphane ve Dokümantasyon Daire Başkanlığını,
-) **Maltepe openaccess:** Maltepe Üniversitesi tarafından üretilen bilimsel çalışmaların elektronik ortamda toplandığı, uluslararası standartlara göre düzenlenip, uzun dönemli olarak saklandığı, serbestçe hizmete sunulduğu Maltepe Üniversitesi Kurumsal Akademik Ar iv ve Açık Eri im Sistemini;
-) **Bilgi İlem Daire Başkanlığı:** Maltepe Üniversitesi Bilgi İlem Daire Başkanlığını,
-) **Üniversite Mensupları:** Maltepe Üniversitesi akademik ve idari personeli ile öğrencilerini,
-) **Üniversite:** Maltepe Üniversitesini ifade eder.

K NC BÖLÜM

Görev ve Sorumluluklar, Ara tırma Verilerinin Yönetimi, Açık Eri imli Dergilerde Yayınlama ve Açık Eri im Danı ma Kurulu

Görev ve sorumluluklar

MADDE 5- (1) Üniversitenin personeli ve lisans üstü öğrencileri:

a) Mümkünse yayınlarının telif haklarını kendi üzerlerinde bulundurur ya da yayınlarına en geniş eri im hakkı sağlayacak (örneğin Creative Commons Copyright Licenses CC BY) lisanslarını yayıncılarına teklif ederler.

b) Yayın yılına bakılmaksızın kitap, kitap bölümü, rapor, çalışma belgesi vb. tüm yayınlarının ve ara tırma çıktılarının *Maltepe Openaccess*'te depolanmasına imkân tanılırlar.

c)Yayıncının izin verdiği koşullar doğrultusunda yayının ön baskı, son baskı veya yayıncı sürümünün (pre-print, post print, publisher's version) tam metinlerini açık eri im sistemi aracılığıyla eri ime açarlar. Yayınların *Maltepe Openaccess*'te depolanması hiçbir şekilde yazarların yayıncı tercihini ve yayın mecrasını sınırlamaz.

ç)Açık eri im politikası belli olmayan yayıncıların dergilerinde yayımlanan makalelerin tam metinlerini *Maltepe Openaccess*'e koymak için yayının yazarı ve Kütüphane, i birli i içinde ilgili yayıncı ile gerekli görüşmeleri yaparlar.

d) Tezlerinin açık eri ime konulması için izin formunu, tezin teslimi sırasında imzalayarak tezin basılı ve elektronik kopyası ile birlikte Enstitülere teslim ederler. MÜB S kullanıcı adı ve şifresi ile *Maltepe Openaccess*'e girerek tezlerini yüklerler. Kütüphane ile ilgili keşide zaman, tezin açık eri ime yüklenip yüklenmedi i kontrol edilir. Tezini açık eri im sistemine yüklemeyen öğrencinin ili i i kesilmez.

e) Personel, yayınlarının ve tezlerinin tam metinlerini, nedenlerini Üniversiteye belgelemek kaydıyla (örneğin, patent alma, ulusal güvenlik vb.) bir süreli ine *Maltepe Openaccess* aracılığıyla eri ime açmaktan muaf tutulabilirler. Belirlenen ambargo süresi sonunda tam metin sistem tarafından otomatik olarak genel kullanıma açılır.

f) Üniversite, *Maltepe Openaccess*'te depolanan ara tırma sonuçlarının derlenmesini, düzenlenmesini ve korunmasını güvence altına alır. Sistemin kurulmasından ve teknik olarak yönetiminden Kütüphane sorumludur. Sistem içeri inin uluslararası standartlar doğrultusunda düzenlenmesi, sağlıklı ve verimli biçimde

i letilmesi ve gerekli güncellemelerin yapılması Kütüphanenin sorumluluğundadır. Üniversitenin bilimsel müktesebatının *Maltepe Openaccess*'e sıklıkla biçimde aktarılmasında Bilgi İşlem Daire Başkanlığı, bölüm/program/anabilim dalı başkanlıkları ve enstitüler, Kütüphane ile işbirliği yaparak ve gerekli bilgileri sağlarlar.

g) 2020 tarihinden itibaren bölüm/program/anabilim dalı başkanlıklarının gözetiminde olmak kaydıyla yayınlanmış bütün bilimsel ve akademik çalışmalar, çalışmaya yapan ilk yazar tarafından *Maltepe Openaccess*'e girilir.

ğ) *Maltepe Openaccess*'e eklenen yayınların bibliyografik bilgileri (üst veri/metadeta), Kütüphane personeli tarafından Açık Erişimler Girişimi Üst Veri Harmanlama Protokolü (OAI-PMH) standartlarına uygun olup olmadığı kontrol edilir, gerektiğinde ilgili personelle birlikte çalışılarak düzeltmeler yapılır ve yayımlanır.

h) Üniversite mensupları tarafından üretilen yayınların *Maltepe Openaccess*'te yer alıp alınmadığının kontrol edilmesi için fakülteler, her yıl yıllık YÖK denetlemesi için hazırladıkları raporun yayın bilgisi kısmını Kütüphane ile paylaşırlar. Kütüphane, sistem üzerinde yaptığı çalışmaları hakkında fakülte yönetimlerini bilgilendirir.

ı) Bölüm/program/anabilim dalı başkanlıkları, öğretim elemanlarının bilimsel yayınlarını ve açık ders malzemelerini *Maltepe Openaccess*'te arıvlemeleri ve telif haklarına aykırı olmamak üzere açık erişimde yayınlamaları konusunda bilgilendirme yapar ve tevkiler eder.

Araştırma Verilerinin Yönetimi, Açık Erişimli Dergilerde Yayımlama ve Yararlanma Hakkı

MADDE 6- (1) Üniversite, öğretim elemanlarının kamuya açık araştırma raporlarında kanıtı levi gören ve/veya hakemli yayınlarda referans verilen tüm araştırma veri setlerinin *Maltepe Openaccess*'te veya uygun başka bir açık veri arıvinde depolamak için tevkiler eder. Böylelikle Avrupa Birliği projeleri için zorunlu olan Araştırma Verileri Yönetim Planı (Research Data Management Plan) ve bu verilerin açık erişime konulması için gerekli altyapı da oluşturulmu olacaktır.

(2) Maltepe Üniversitesi bilimsel yayınlara açık erişimi tevkiler eder ve yayınların açık erişimli dergilerde yayımlanması için destek verir. Depolamayı kolaylaştırmak, arıvlin kullanımı için araştırmacıları teşvik etmek, telif hakları hakkında bilgilendirmek, veri yönetim planlarını incelemek ve koruma planı geliştirmek için araştırmacılara yardımcı olur.

(3) *Maltepe Openaccess*'te bulunan bilgi kaynaklarının yayımlanması ve bu yayınlardan yararlanma hakkına ilişkin koullarda gerçekleştirir:

- a. *Maltepe Openaccess*'te bulunan bilgi kaynaklarının tam metinlerine serbest erişim, yazarın kararına ve telif hakkına bağlıdır.
- b. Maltepe Üniversitesi personeli, yayımlanmış veya yayımlanma aşamasında bulunan bilimsel çalışmalarını, değişik formatlarda *Maltepe Openaccess*'e yükleyebilir ve arıvleyebilir.
- c. *Maltepe Openaccess*'te bulunan bilgi kaynakları, başka çalışmalar için kullanıldığında, kullanan kişi tarafından kaynak gösterilir. Bu durum, bilimsel etik ve lisanslama koulları açısından gerekli ve zorunludur.

Açık Erişim Danışma Kurulu

MADDE 7- (1) Kurul; Rektör veya görevlendireceği rektör yardımcısının başkanlığında Üniversite Yayın Komisyonu üyelerinden oluşur.

(2) İlk üç yıl içerisinde her yıl yılda iki defa, üç yıldan sonra takip eden her yıl, yılda bir defa Maltepe Üniversitesi Kurumsal Akademik Arz ve Açık Erişim Yönergesini gözden geçirmek, geliştirmeleri de erlendirmek ve gerekli gördüğü hallerde politikayı revize etmek veya değiştirme çalışmaları yapmak üzere toplanır.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Yürürlük ve Yürütme

Yürürlük

MADDE 8- (1) Bu yönerge Maltepe Üniversitesi Senatosu'nun onayı tarihinde yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 9- (1) Bu yönergeyi Maltepe Üniversitesi Rektörü yürütür.

Yönergenin Kabul Edildiği SENATO	
Tarihi	Toplantı Sayısı/Karar Sayısı
29/05/2019	13/02